

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 572/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., Grösslingová 77, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Čollákom, Floriánska 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25 Co 538/2015 zo 4. mája 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená podaním doručeným 2. septembra 2016 vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 25 Co 538/2015 zo 4. mája 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení navrhovateľky účastníčkou súdneho konania o zaplatenie sumy 2 734,95 €, ktorej zaplatenia sa domáhala od odporcu [REDACTED] a odporkyne [REDACTED] (ďalej len „odporcovia“).

3. Skutkový a právny základ sporu sťažovateľka v stručnosti takto definuje:

«Sťažovateľ a odporcovia uzatvorili... 20.4.2006 úverovú zmluvu... . Sťažovateľ na základe uvedenej úverovej zmluvy (ďalej aj „zmluva“) poskytol odporcom finančné prostriedky ako medziúver v zmysle Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie vo výške 3319,39 EUR. pri úrokovej sadzbe 9,80 % p.a. Zo strany odporcov došlo k porušeniu dojednaných zmluvných povinností, a to povinnosti splácať poskytnuté finančné prostriedky riadne a včas.

Zmluva uzatvorená medzi sťažovateľom a odporcami obsahovala rozhodcovskú doložku, pričom v danom prípade uzatvárania zmluvy ako aj rozhodcovskej doložky postupoval sťažovateľ len v súlade so zákonom a povinnosťami, ktoré sú mu ukladané priamo zákonom. Podľa § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách účinného v čase uzavretia zmluvy Banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona.

Týmto súdom je Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie (ďalej aj „SRS SBA“).

Pri uzatváraní prvého obchodu, ktorý v danom prípade predstavuje uzatváranie zmluvy je dané právo voľby o rozhodovaní prípadných sporov, t.j. je vždy už len na klientoch (odporcoch) ako spotrebiteľoch, či udelia súhlas s tým, aby prípadné spory z obchodného styku a spory z obchodov boli rozhodované v rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie alebo nie. V prípade pozitívnej alebo

negatívnej voľby sa táto voľba logicky následne prejaví aj v úprave vlastného textu úverovej zmluvy, čoho následkom je existencia zmluvy s rozhodcovskou doložkou vo vlastnom texte zmluvy, alebo bez rozhodcovskej doložky vo vlastnom texte zmluvy. Uvádzaný postup bol zo strany sťažovateľa dodržaný aj v tomto prípade, keď zohľadnil skutočnosť, že odporcovia v návrhu zmluvy o stavebnom sporení č. 25253725/7930 využili svoje právo voľby a vyslovili súhlas o rozhodovaní prípadných sporov v rozhodcovskom konaní.

Odporcovia si nesplnili povinnosť v zmysle uzatvorenej zmluvy čo malo za následok, že na základe procesného úkonu sťažovateľa - žaloby (na v súlade so zmluvou dohodnutý rozhodcovský súd) bol vydaný rozhodcovský rozsudok Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie...

V rozhodcovskom konaní SRS SBA vydal rozsudok pod sp. zn. 11/2009 ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.06.2010 a vykonateľnosť dňa 22.06.2010, pričom zaviazal odporcov uhradiť sťažovateľovi sumu 2734,95 EUR s príslušenstvom. Tento rozhodcovský súd spor zo zmluvy riadne prejednal a rozhodol, pričom jeho právomoc nenamietali ani samotní odporcovia. Rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie nevidel dôvody na neprejednanie predloženého sporu titulom nedostatku právomoci, a predmetný spor právoplatne rozhodol. Voči rozhodcovskému rozsudku nebola zo strany odporcov podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle z. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní...

Na základe skutočnosti, že odporcovia ako povinní z rozsudku SRS SBA uloženú povinnosť nesplnili, dňa 28.03.2012 podal sťažovateľ návrh na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ na základe vyššie uvedeného má za to, že postupoval v zmysle dojednaných zmluvných ustanovení, ako aj v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky.

Dňa 28.01.2015 vydal Okresný súd Galanta uznesenie sp. zn. 23Er/603/2012, ktorým exekúciu zastavil. Dôvodom zastavenia exekúcie bol jeho záver, že rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatným zmluvným dojednaním, preto sa naň prihliada tak, ako keby nebolo v zmluve vôbec uvedené.

Na základe uvedeného sa sťažovateľ žalobou (návrhom na vydanie platobného rozkazu) zo dňa 09.03.2015 (doručeným súdu 12.3.2015) voči totožným odporcom domáhal zaplatenia sumy 2 734,95 EUR ako dlžnej istiny spolu s príslušenstvom na všeobecnom súde - Okresnom súde Galanta (ďalej aj „okresný súd“).

Konajúci okresný súd rozsudkom sp. zn. 17C/196/2016 z 23.6.2015 návrh zamietol a odporcom nepriznal náhradu trov konania. Na odvolanie sťažovateľa o veci rozhodoval krajský súd ako odvolací súd, ktorý rozsudkom napadnutým touto ústavnou sťažnosťou rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, a odporcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.»

4. Dôvodom zamietnutia žaloby bol záver všeobecných súdov o premlčaní práva sťažovateľky, na ktoré všeobecné súdy prihliadli z úradnej moci [§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)] v dôsledku toho, že uplatnením práva na rozhodcovskom súde a neskôr exekučnom súde nedošlo podľa ich názoru k spočívaniu premlčacej doby.

5. Podľa názoru sťažovateľky je § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa v rozpore s ústavným právom na prístup k nestrannému súdu – súd je totiž *«pri aplikácii tohto ustanovenia zjavne na strane spotrebiteľa, bez iniciatívy ktorého sám „vznáša“ námietku premlčania, a teda nie je nestranným. V rámci konania o súlade právnych predpisov bol v tomto smere podaný návrh Okresného súdu Košice II na vyslovenie nesúlady citovaného ustanovenia...»*

Z pohľadu sťažovateľa ide v prípade ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa o hmotnoprávne ustanovenie, pričom ho nie je možné aplikovať na právne vzťahy vzniknuté v minulosti.

... sťažovateľ pripomína, že úverová zmluva s odporcami bola uzavretá ešte v roku 2006. Obsah tohto ustanovenia reguluje hmotnoprávnym spôsobom spotrebiteľské vzťahy v tej miere, že upravuje režim uplatňovania nárokov v spotrebiteľských vzťahoch tak, že hmotno-právny inštitút premlčania podlieha súdnemu prieskumu ex offo, čo v prípadoch ostatných súkromnoprávných a verejnoprávnych vzťahoch neplatí. Súčasťou spotrebiteľského vzťahu (sporu) sa tak stáva súdny prieskum premlčania v prípade, ak sa aktivuje uplatňovanie nárokov z takéhoto spotrebiteľského vzťahu v súdnej fáze. Argumentácia odvolacieho súdu zakladá tzv. nepravú retroaktivitu zákonného ustanovenia, čo je z pohľadu sťažovateľa v právnom štáte neprípustné, navyše ak je zakladaná

argumentáciou súdov, a nie intertemporálnymi ustanovenia dotknutých všeobecne záväzných predpisov.

... námietka premlčania v zákone č. 160/2015 Z. z. Civilnom sporovom poriadku je kvalifikovaná ako hmotnoprávna námietka. Ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa je jedným so vzácných prípadov, keď právny predpis umožňuje súdu nielen posudzovanie, či správanie toho ktorého účastníka konania koreluje so zákonným predpisom, ale priamo umožňuje korigovať hmotnoprávne práva a povinnosti. Svojim charakterom je rovnaká napríklad možnosť súdu znížiť neprimerané vysokú zmluvnú pokutu vyjadrená v ustanovení § 545a Občianskeho zákonníka. Na tomto mieste považujeme za hodné pozornosti, že k predmetnému zákonnému ustanoveniu účinnému od 01.01.2008 sa viažu prechodné a záverečné ustanovenia (ustanovenie § 879j Občianskeho zákonníka), ktoré výslovne uvádza jeho aplikabilitu.

Vo vzťahu k aplikabilite § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa by v rovine okamžitej účinnosti vznikla nepochopiteľná a neakceptovateľná diskrepancia vo vzťahu k účastníkom v jednotlivých súdnych konaniach, keď by výsledok konania závisel od prvku náhody v podobe vyťaženia sudcu, resp. senátu a s tým súvisiaceho časového okamihu rozhodnutia... Názorová línia o procesnoprávnom charaktere ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nemôže byť v žiadnom prezentovaná ako ustálená, nakoľko aj samotný prístup súdov všeobecnej sústavy súdnictva prezentuje názor opačný, napr. v uznesení Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 3Co/494/2014-35...».

6. Sťažovateľka je toho názoru, že „súd nemôže dotvárať právo spôsobom zasahujúcim do práv a právom chránených záujmov subjektov práva navyše v prípadoch, ak zákonodarca žiadne intertemporálne pravidlo v zákonnej úprave neobsiahol.

... Mlčanie zákonodarcu teda argumentum a contrario znamená, že účelom tejto právnej normy bolo normovať predmetné vzťahy iba pro futuro. Žiadny právny predpis neustanovuje, že v prípade, ak zákonodarca o intertemporálnom charaktere zavádzaného ustanovenia mlčí, znamená to de iure zavedenie tzv. nepravej retroaktivity.“

7. Na základe uvedených argumentov sťažovateľka tvrdí, že nesprávnou aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd nezákonne skúmal premlčanie uplatneného práva

a následkom postupu súdu bolo zamietnutie žalobného návrhu, čím došlo k zásahu do jej označených práv.

8. Vo vzťahu k spočívaniu premlčacej doby sťažovateľka uvádza, že *„výkladom relevantných ustanovení o premlčaní krajský súd znemožnil akýmkoľvek spôsobom sťažovateľovi vymôcť svoju pohľadávku proti odporcom, a to napriek tomu, že sťažovateľ pri jej uplatňovaní postupoval lege artis v súlade so zmluvným dojednaním a príslušnými procesnými predpismi“*.

9. Krajský súd totiž podľa jej názoru ústavne nekonformné uzavrel, že sťažovateľka nepreukázala spočívanie premlčacej doby v čase, keď sa domáhala svojho práva na rozhodcovskom súde. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ktorý okrem iného uviedol, že *„sťažovateľ ako veriteľ mal predvídať, že rozhodcovská doložka bude raz vyhlásená za neplatnú, mal predpokladať, že takéto konanie prebehne nezákonne, a keďže sa v takomto nezákonnom konaní nemalo ani pokračovať, nemohla ani premlčacia doba spočívať“*.

10. Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdu, v ktorom sa súd odvoláva na neschopnosť jednej strany predpokladať určité skutočnosti, ktoré sa môžu stať v budúcnosti, je v právnom štáte podľa názoru sťažovateľky *„neakceptovateľné. Obzvlášť v prípade, ak sťažovateľ uplatnil pohľadávku na súde, ktorý pokladal za vecne príslušný, na základe v tom čase platne uzavretej rozhodcovskej doložky - ktorú podľa zákona o bankách musel odporcom pri uzavretí úverovej zmluvy ponúknuť (!) - a následne v konaní riadne pokračoval podaním návrhu na vykonanie exekúcie.“*

11. Sťažovateľka v doplnení sťažnosti na podporu svojej argumentácie o spočívaní premlčacej doby v prípade neplatnej rozhodcovskej doložky priložila kópiu rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 ICdo 41/2014 z 30. júna 2016 a žiada, aby jeho závery boli pri rozhodovaní o jej sťažnosti *„zohľadnené“*.

12. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhuje rozhodnúť nálezom, v ktorom ústavný súd vysloví porušenie jej v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil,

či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

16. Dôvodom odmietnutia návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

17. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky v úvode konštatuje, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

K charakteru a aplikovateľnosti § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa

18. Krajský súd v napadnutom rozsudku ozrejmil sťažovateľke, prečo okresný súd správne aplikoval § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa účinný od 1. mája 2014 na jej právny vzťah, ktorý vznikol pred jeho účinnosťou, keď uviedol, že jej nebolo možné dať za pravdu v tom, že „*prvostupňový súd nesprávne na vec aplikoval § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, v dôsledku čoho potom nezákonne ex offo skúmal otázku premlčania uplatneného nároku s tým, že ustanovenie nadobudlo účinnosť až po začatí tohto konania 1.5.2014. Tým nastolil otázku, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa... zavedené novelou zákonom č. 102/2014 Z. z. je možné aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 1.5.2014. pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno.*

Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávnych a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie spätne. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikability tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex officio vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. 5. 2014) správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.“

19. Podľa § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva,

na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

20. Toto ustanovenie bolo do zákona o ochranu spotrebiteľa vnesené novelou, zákonom č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom platnosť a účinnosť nadobudlo 1. mája 2014. Dôvodová správa k napadnutému ustanoveniu znie: „*S ohľadom na potreby aplikačnej praxe sa jednoznačne ustanovuje povinnosť ex offo postupu orgánov dozoru a orgánov posudzujúcich nároky zo spotrebiteľskej zmluvy skúmať a vyhodnocovať prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi.*“ Napadnutá úprava bola súčasťou širšieho balíka pro-spotrebiteľských opatrení.

21. Citované ustanovenie je v istom zmysle neostré a má taký záber, že vyvoláva pre prax množstvo interpretačných otázok [Maliar, M. Po prednese právneho zástupcu žalobcu bolo vyhlásené uznesenie: „Súd (v mene dlžníka) vznáša námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku“ In: <http://www.lexforum.cz/495>].

22. Predmetná vec je charakteristická tým, že sa súdy v množstve živých konaní museli vysporiadať zvlášť s otázkou časovej pôsobnosti napadnutej normy. Vychádzajúc z absencie intertemporálnych ustanovení a z názoru, že premlčanie má hmotnoprávnu podstatu, niektoré súdy rozhodovali tak, že napadnutá norma sa neaplikuje v konaniach, ktoré začali pred zmenou právnej úpravy (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 494/2014-35), ale aj naopak (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 116/2015), pričom v tomto uznesení odkázal odvolací súd na stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave k výkladu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, v ktorom bol prijatý záver, že toto ustanovenie je možné aplikovať aj na konania začaté pred jeho účinnosťou., t. j. aj na konania začaté pred 1. májom 2014.

23. Proti názoru o jeho neaplikácii na konania začaté pred zmenou právnej úpravy sa vymedzili jednak teoretici, ale aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Doc. Števček akcentuje procesnoprávny charakter ustanovenia a okamžitý účinok právnej úpravy v prípade chýbajúcich intertemporálnych ustanovení (ŠTEVČEK, M. Zákon a sudcovia; k výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa. In: Justičná revue. 2015, roč. 67, , č. 3, s. 357 – 367.). Najvyšší súd rozhodol o svojom pohľade na aplikáciu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa menej priamočiara, ale jednoznačne. Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal niekoľko mimoriadnych dovolaní proti rozsudkom všeobecných súdov, ktorými boli zamietnuté žaloby o plnenie dlhu, pretože súdy neakceptovali dohody o uznaní dlhu, a v novom premlčaní pre rozpor s dobrými mravmi. Najvyšší súd tieto mimoriadne dovolania zamietol bez toho, aby sa zaoberal meritom vecí, pretože by nemohli viesť k zlepšeniu právnej pozície žalobcu z dôvodu, že aj v prípade uznania argumentácie generálneho prokurátora by pri opätovnom prejednaní bola žaloba opäť zamietnutá, a to na základe § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa. Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 3 MCdo 12/2014 z 21. apríla 2015 (ktorý bol akceptovaný aj uznesením ústavného súdu III. ÚS 194/2016; obdobne 8 MCdo 13/2014 a II. ÚS 729/2015, pozn.) skonštatoval: *«Zrušenie rozhodnutia napadnutého dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním nesmie byť však nikdy samoučelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne, nezákonné) rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t. j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia), nemá kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu opodstatnenie. V preskúvanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka -, zrejmé, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym*

dovoláním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnúť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť. Z týchto dôvodov najvyšší súd mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.)»

24. Z uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, ale aj z ďalších rozhodnutí nižších súdov (www.justice.gov.sk) vyplýva, že sa ustálil právny názor, podľa ktorého sa § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa aplikuje aj v konaniach začatých pred prijatím novej právnej úpravy.

25. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že v teórii ústavného práva i v slovenskom ústavnom systéme sa uplatňuje tzv. prezumpcia ústavnosti právnych noriem, čo znamená, že na účinnú právnu normu sa orgán ju aplikujúci musí pozeráť ako na súladnú s ústavou dovtedy, kým ústavný súd predpísaným spôsobom nevysloví jej neústavnosť. Ústavnosť nepravej retroaktivity právnej normy má pritom právomoc skúmať len ústavný súd, a to v rámci konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.

26. Bolo preto povinnosťou orgánov verejnej moci aplikovať platný a účinný právny predpis.

27. Ústavnosť retroaktivity právnej normy má pritom právomoc skúmať len ústavný súd, a to v rámci konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. V konaní o sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy senát ústavného súdu nie je oprávnený preskúmať súlad právnych predpisov s ústavou, pretože takýto prieskum je vyhradený plénu ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že účel konania o súlade právnych predpisov nemožno dosiahnuť v inom type konania (napr. III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04, IV. ÚS 54/08, II. ÚS 287/2016).

28. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že aj v prípade opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľky o aplikácii právneho predpisu, ktorý spôsobuje pravú retroaktivitu, by ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú, pretože krajský súd aplikoval platný a účinný právny predpis a neústavnosť takéhoto právneho predpisu z dôvodu tvrdených účinkov pravej retroaktivity nemožno preskúmať v konaní o individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ale len v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy.

29. V prípade, ak by krajský súd považoval relevantné ustanovenie za protiústavné, bolo v jeho právomoci predložiť ústavnému súdu podľa v tom čase platného § 109 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov. Urobil tak až Okresný súd Košice II, ktorý navrhol vysloviť nesúlad § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Predmetné konanie je vedené pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016, pričom návrh bol prijatý na ďalšie konanie. Na tento návrh poukazuje v sťažnosti aj samotná sťažovateľka.

K spočívaniu premlčacej lehoty

30. Krajský súd v napadnutom rozsudku skonštatoval, že základnou podmienkou, aby došlo k spočívaniu premlčacej lehoty je, aby veriteľ dotknuté právo uplatnil buď na všeobecnom súde alebo u iného, avšak nevyhnutne príslušného orgánu, ktorým môže byť v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) i rozhodcovský súd. Zo zmluvy

o úvere uzatvorenej medzi sťažovateľkou a odporcami 27. apríla 2006 vyplynulo, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu, bola uvedená ako súčasť zmluvy o úvere. Podľa tejto doložky sa zmluvné strany dohodli, že „*prípadné spory vzniknuté z obchodu budú rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom stáleho rozhodcovského súdu zriadeného v zmysle zák. č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku. Poberateľ úveru vyjadruje súhlas s návrhom stavebnej sporiteľne na riešení sporov stálym rozhodcovským súdom.*“.

Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňovala podľa názoru krajského súdu spotrebiteľovi „*v prípade podania žaloby dodávateľom, dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, čím spôsobuje hrubú jednostrannú výhodnosť pre dodávateľa, pretože výber rozhodcovského súdu dodávateľom bol súčasťou zmluvy, ktorá je dodávateľom vopred pripravená, a spotrebiteľ nemal možnosť obsah zmluvy, a teda ani rozhodcovskej doložky ovplyvniť, mohol ju ako celok len prijať alebo odmietnuť.*“

V skúmanom prípade nemožno uvažovať nad tým, že by rozhodcovská doložka bola individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zo spôsobu uzatvorenia rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou formulárovej zmluvy, nie je možné odvodiť, že navrhovateľom bol návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky ponúknutý dlžníkom a títo mali možnosť jeho návrh buď prijať alebo odmietnuť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovská doložka je súčasťou formulárovej zmluvy je zrejmé, že dlžníci nemali možnosť uzatvorenie rozhodcovskej doložky ovplyvniť.“ Krajský súd bol toho názoru, že len v prípade, ak by rozhodcovská doložka bola dohodnutá individuálne, bolo by zrejmé, že spotrebiteľ bol riadne oboznámený s rozhodcovskou doložkou a pristúpil na ňu. Ďalej krajský súd poukázal na § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, pričom ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Dôkazné bremeno o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky so spotrebiteľom podľa krajského súdu „*spočíva na navrhovateľovi, tento však v tomto smere v rámci podaného odvolania nepredložil žiadne dôkazy, ani netvrdil rozhodujúce skutočnosti, ktorými by preukazoval individuálnu dohodu s odporcami na riešení sporov medzi nimi v rozhodcovskom konaní.*“

V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je pritom význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu, súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom, je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje.

Rozhodcovská doložka dojednaná za týchto podmienok môže ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Dodávateľ, ktorý určuje, ktorý rozhodcovský súd bude rozhodovať o prípadných sporoch zo zmluvy, je pre vybraný rozhodcovský súd zdrojom príjmov, preto je namieste obava, do akej miery je rozhodcovské konanie u dodávateľom vybraného rozhodcovského súdu objektívne. Okrem toho táto doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu.“.

Rozhodcovská doložka v danom prípade má podľa názoru krajského súdu síce charakter tzv. nevýhradnej rozhodcovskej doložky, pretože spotrebiteľovi dáva na výber medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, avšak v prípade podania žaloby dodávateľom „je daná právomoc výlučne určeného rozhodcovského súdu, čo zakladá nerovnováhu v postavení spotrebiteľa (tak ako sa stalo aj v tomto konkrétnom prípade), pretože ten je v tom prípade povinný podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. V prevažnej väčšine prípadov, je žalobcom z úverovej zmluvy práve dodávateľ. Možnosť voľby je tak pre spotrebiteľa len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, a to na vybraný rozhodcovský súd.“.

Krajský súd ďalej v napadnutom rozsudku poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV.ÚS 55/2011 z 24. februára 2011, v ktorom ústavný súd zaujal stanovisko, že „pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči

sa dobrým mravom a výkon práva povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo“.

V rámci uvedenej argumentácie bol krajský súd toho názoru, že „zmluvná podmienka obsiahnutá v úverovej zmluve účastníkov v podobe rozhodcovskej doložky, podľa ktorej všetky spory v prípade žaloby podávanej veriteľom prejedná vopred vybraný rozhodcovský súd, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania z úradnej povinnosti (*ex officio*) prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný.

Pretože rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť.“ Inak povedané krajským súdom, „predmetný Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava, nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodnutie danej veci. V dôsledku toho podaním návrhu na začatie konania na tento orgán ani pokračovaním v začatom konaní nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočívaniu premlčacej lehoty.“

31. Z uvedeného možno zhrnúť, že krajský súd bol v zásade toho názoru, že premlčacia doba neplynie od uplatnenia nároku aj na takom orgáne, akým je rozhodcovský súd, avšak v konkrétnej prerokúvanej veci bola exekúcia vedená na okresnom súde pod sp. zn. 23 Er 603/2012 zastavená z dôvodu, že rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatným zmluvným dojednaním, a preto sa na ňu prihliada tak, ako keby nebola v zmluve uvedená. Preto ak sťažovateľka uplatnila svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorého rozhodca nemal právomoc vydať rozhodcovský rozsudok, nejde o uplatnenie práva u príslušného orgánu v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Samotné rozhodcovské konanie, ale aj exekučné konanie bolo vedené bez toho, aby sťažovateľka mala k dispozícii právoplatné a vykonateľné rozhodnutie právomocným

orgánom. Premlčacia doba sa preto nezastavila a plynula po celý čas ako rozhodcovského, tak aj exekučného konania, a preto sťažovateľka musí niesť následky jej plynutia.

32. Odlišná situácia nastáva podľa ústavného súdu v prípade, ak rozhodcovský rozsudok bol zrušený podľa § 43 ods. 1 v konaní podľa zákona o rozhodcovskom konaní, keď podľa § 19 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní podanie žaloby na rozhodcovský súd alebo prijatie žaloby druhým účastníkom rozhodcovského konania, ak rozhodcovský súd nebol ešte ustanovený, má rovnaké právne účinky, ako keby bola žaloba podaná na súd.

33. Podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

34. Preto v zmysle citovaného podanie žaloby na rozhodcovskom súde má rovnaký účinok, ako keby bola žaloba podaná na príslušný všeobecný súd bez ohľadu na platnosť alebo neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorá sa stáva predmetom posúdenia či už rozhodcovského súdu, alebo všeobecného súdu. Pokiaľ účastník rozhodcovského konania využije možnosť preskúmania rozhodcovského rozsudku všeobecným súdom podaním žaloby, toto konanie v zásade môže skončiť buď zamietnutím jeho žaloby, alebo zrušením rozhodcovského rozsudku. Ak je rozhodcovský rozsudok zrušený z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, po zrušení rozhodcovského rozsudku pokračuje všeobecný súd v konaní o pôvodne podanej žalobe na rozhodcovskom súde. Ide teda o jednotné konanie začaté podaním žaloby na rozhodcovskom súde, ktoré bude ukončené až rozhodnutím všeobecného súdu v súdnej veci. Uvedené vylučuje plynutie premlčacej lehoty počas vedeného rozhodcovského konania a následného vedenia občianskeho súdneho konania. Od podania žaloby na rozhodcovskom súde začne premlčacia doba spočívať a spočíva do právoplatného skončenia veci na všeobecnom súde.

35. Preto právo veriteľa v prípade, ak rozhodcovská doložka bola vyhlásená za neprijateľnú podmienku, a preto je neplatným zmluvným dojednaním podať žalobu na príslušnom súde, bude premlčané, lebo neexistuje mechanizmus (procesný postup) pre ďalší postup vo veci, a to už formou postúpenia veci inému príslušnému orgánu na ďalšie konanie, alebo formou klauzuly obdobnej § 19 zákona o rozhodcovskom konaní; zachovanie účinkov podanej žaloby a spočívanie plynutia premlčacej doby tak nie je pre tento prípad nikde zakotvený, preto neostáva ústavnému súdu nič iné len konštatovať, že účinky spočívania nenastávajú (m. m. odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu Milana Ľalíka k nálezu sp. zn. I. ÚS 547/2012).

36. Sťažovateľka vo vzťahu k spočívaniu premlčacej doby v prípade neplatnej rozhodcovskej doložky poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 ICdo 41/2014 z 30. júna 2016, zo záverov ktorého vyplýva, že aj v prípade, ak rozhodcovské konanie skončilo rozhodcovským rozsudkom, ktorý formálne nadobudol právoplatnosť a mal sa stať vykonateľným, ale ktorý bol exekučným súdom vyhlásený za taký, ktorý nemá právne účinky, pretože bol vydaný mimo rámec právomoci rozhodcu, dochádza k spočívaniu plynutia premlčacej doby. K tejto argumentácii ústavný súd poznamenáva, že judikatúra všeobecných súdov v Slovenskej republike nemusí byť nevyhnutne totožná s judikatúrou formulovanou Najvyšším súdom Českej republiky, pokiaľ je jej prípadná odlišnosť založená na racionálnej právnej argumentácii. Napokon z postavenia ústavného súdu vyplýva, že ani v prípadne existencie obsahovo odlišnej judikatúry nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Slovenskej republike (obdobne I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011, III. ÚS 492/2012).

37. Ústavný súd aplikujúc už uvedené východiská na napadnuté rozhodnutie krajského súdu konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky arbitrárnosti a je ústavne akceptovateľné. Nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnutý rozsudok krajského súdu bolo možné považovať za popierajúci zmysel práva na súdnu ochranu, pretože krajský súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah

sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor krajského súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

38. Ústavný súd sa teda z obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v tomto ohľade dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti jej právnej veci, závery krajského súdu sú logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

39. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

40. Na podporu svojich záverov ústavný súd poukazuje aj na to, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva judikoval, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

41. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v rámci predbežného prerokovania veci dospel k záveru o nedostatku relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označeným základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

42. K námietke sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jej práva vlastníť majetok, ústavný súd uvádza, že keďže právny názor krajského súdu nepovažoval za arbitrárny, svojvoľný a jeho napadnutý rozsudok za taký, ktorý by popieral účel a zmysel právnej úpravy, a nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv sťažovateľa hmotnej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým rozsudkom krajského súdu, preto aj túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

43. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, vrátenie veci mu na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017